

NEDERLANDSE PRODUCTIE WERELDWIJD OP NGC 'KOREAN SUPERLINK'

Twee enorme bruggen, samen langer dan tachtig voetbalvelden, en de diepste afgezonken verkeerstunnel ter wereld verbinden het schiereiland Geoje met Busan, de tweede stad van Zuid-Korea. Alles aan het project is groots en de uitdagingen zijn gigantisch. Producente en regisseuse Marijke de Schepper volgde het project drie jaar lang, legde het vast op film en maakte daarmee de documentaire 'Korean Superlink', de eerste Nederlandse productie van een internationaal format op National Geographic Channel.

MegaStructures is een even befaamde als arbeidsintensieve serie documentaires op National Geographic Channel. Elke aflevering biedt een indrukwekkende kijk in de bouw, de exploitatie en de inzet van personeel bij verschillende buitengewone bouwprojecten wereldwijd. De serie is aan zijn zesde seizoen bezig en nog nooit was er een Nederlandse productie die wereldwijd National Geographic Channel haalde. Marijke de Schepper bracht er dit najaar verandering in. Haar documentaire 'Korean Superlink' wordt namelijk in meer dan 140 landen uitgezonden op National Geographic Channel en wie hoort hoe De Schepper die drie jaar lang ziel en zaligheid in de productie

stopte, kan eigenlijk alleen maar beamen dat het loon naar werken is. De omstandigheden waren soms extreem, met lange dagen op zee, ijzige wind, onderwateropnames en loodzwaar materiaal.

Marathonsessie

In totaal verbleef De Schepper, verdeeld over drie jaar, bijna zeven maanden in Zuid-Korea en ze draaide er mee in een absolute mannenwereld. De opnames in Korea begonnen in eerste instantie voor een film die in te zetten zou zijn voor corporate doeleinden van Strukton. De Koreanen bouwden namelijk nooit eerder een afgezonken tunnel, dus schakelden ze het Nederlandse bedrijf Strukton

in. En laat dat nou net een vaste opdrachtgever van De Schepper zijn. "Er was al een tijdje sprake van dat de klus bij Strukton terecht zou komen en ik heb van meet af aan geroepen dat ik mee wilde als het zo ver zou komen. Het kwam zo ver en ik mocht inderdaad mee, al was het in eerste instantie gewoon om wat beeld te hebben als aanvulling op hun corporate film. Daarvoor zijn we zes dagen naar Korea gegaan. Invliegen, filmen bij het afzinken van het eerste tunnelelement en weer naar huis. Het werd een marathonsessie. We waren 78 uur aan een stuk aan het werk, met hier en daar een uurtje slaap. Toen bleek voor mij de onvoorstelbare omvang van het project en was het duidelijk voor me: hier moeten we meer mee doen!"

Wereldwijd

Strukton deelde de mening van De Schepper, evenals het Koreaanse Daewoo Engineering & Construction, dat opdrachtgever en hoofdaanemer van het project was. Beide bedrijven hebben in het begin geprobeerd om contact te krijgen met National Geographic, maar dat wilde niet echt vlotten. De Schepper: "Ik heb toen gezegd dat we meer opnames moesten maken. Alles in HD blijven filmen en het groter aanpakken. Ik vroeg ze mij even mijn gang te laten gaan en die kans heb ik gekregen." De Schepper bleef doorfilmen en kwam uiteindelijk in contact met de channel manager van National Geographic Nederland. "Samen met de marketing manager kwam zij halverwege het project langs en ik liet hun delen van de

vijftig uur aan HD-materiaal zien. Beiden waren enthousiast en zij durfden het wel aan voor National Geographic Nederland. Punt was alleen dat ik wereldwijd wilde gaan, waarna zij aangaven dat dat eigenlijk nooit gebeurt. Maar goed, ik mocht het proberen en moest de nodige spullen sturen naar Washington, waar het hoofdkantoor van National Geographic Channel International zit. Anderhalve week later werd ik gebeld met de mededeling dat er interesse was! Dan ben je er nog lang niet, maar er was in ieder geval een opening." De Schepper was inmiddels al zo'n anderhalf jaar bezig met het project. "Vanuit National Geographic werd toen gevraagd of ik wilde samenwerken met een Amerikaanse coproducent, omdat het voor mij de eerste keer was dat ik

15 jaar en
1001 producties verder,
maar eigenlijk pas net begonnen

SIGHTLINE
PRODUCTIONS
1996-2011

SIGHTLINE bedankt opdrachtgevers en leveranciers
voor 15 jaar succesvol samenwerken

zo'n omvangrijke productie ging maken. Ik vond het prima, zolang het maar mijn programma bleef en het auteursrecht ook bij mij bleef liggen. Dat was geen probleem en langzaam maar zeker werd het zo steeds concreter." Honderd procent zeker was het echter nog allerminst, maar toch moesten keuzes gemaakt worden. De Schepper: "We moesten kiezen of we volgens het oude plan bleven draaien, of dat we met MegaStructures in het achterhoofd toch nog wat uitbreidingen gingen doen. We gokten erop dat het door zou gaan en toen ik weer eens terugkwam uit Korea, kreeg ik ineens het verlossende telefoontje uit Amerika: ik kreeg groen licht! Ik kon het amper geloven en kon nog altijd niet bevatten hoe gigantisch groot dit project zou worden."

Spionage

Wie gaat werken in Korea krijgt met nogal wat regels te maken. Zo moest De Schepper iedere keer weer op uitnodiging het land in worden gebracht om daar te mogen werken. "Bovendien zaten we in het zuiden van Zuid-Korea, waar ook een grote marinebasis ligt. Alles wat daar in dat gebied gebeurt, moet met de marine overlegd worden." Ook De Schepper kreeg met de regelgeving te maken: "We hadden helikopteropnames gemaakt en toen we landden stond er een man die zei dat we onze tapes moesten inleveren omdat hij ze mee naar Seoul moest nemen. Maar één van de eerste dingen die ik in het vak geleerd heb, is om nooit je originele tapes af te geven. Na heel wat discussie - via een tolk aan de andere kant van de lijn - lieten ze ons gaan. Opgelost, dacht ik! Een dag later bleek echter dat ik zo ongeveer onder verdenking van spionage stond. Er moest direct iemand naar Seoul om de beelden te laten screenen, want in Korea verdacht worden van spionage, dat wil je niet."

Statische elektriciteit

De omstandigheden waaronder in Zuid-Korea gewerkt werd, waren vaak zwaar. Dat begon al bij die allereerste marathonsessie van 78 uur. "Met een gevoelstemperatuur van zo'n -25°C werkten we op open zee. Ik heb het nog nooit zo koud gehad als toen. Het was echt heftig, ook door de vermoeidheid. Bovendien is het klimaat in de winter erg droog, dus het is een soort snijdende kou. In dat soort omstandigheden ontdekten we ook af en toe storingen met de HDCAM camera van Sony, die blokken in het beeld opleverden. Een jaar later deed hetzelfde probleem zich voor tijdens een lange bergbeklimming met een andere HDCAM. "Met alle apparatuur op de rug waren we ruim twee uur onderweg naar de top van de berg met een mooi uitzicht over het hele gebied. Het was enorm koud die dag. Dan ben je blij als je weer in het hotel bent en je denkt dat je de klim en de vrieskou op de top getrotseerd hebt en dat je mooie plaatjes gemaakt hebt. Maar bij het checken op de hotelkamer

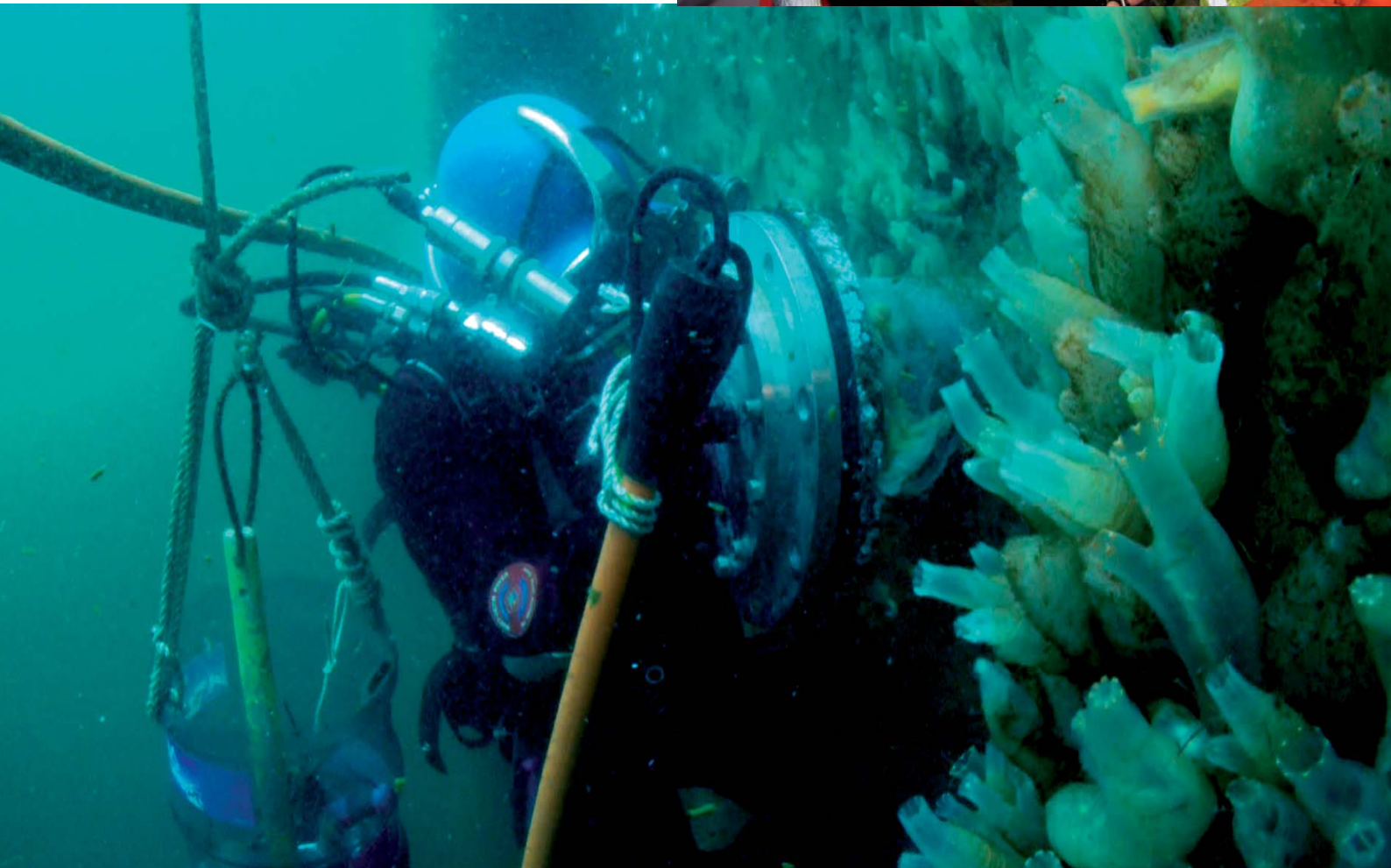

bleken we bijna niks bruikbaar te hebben. Op zo'n moment baal je echt wel even." Er werd een nieuwe camera vanuit Nederland ingevlogen, aangezien hetzelfde type ter plekke niet te krijgen was.

"Na deze trip zijn we er samen met Sony achter gekomen wat het probleem was. De kou in combinatie met het droge klimaat zorgde ervoor dat de statische elektriciteit zich ophoopte en niet weggeleid kon worden van de opnamekop van de camera. In het geval van de bergbeklimming had de camera dus twee uur tegen de jas van de cameraman aangeschurd. De HDCAM camera's hebben toen een modificatie gekregen."

Onder water

Niet alles rondom het project kon exact vooraf gepland worden. Veel ideeën ontstonden ook gewoon op locatie. De onderwateropnames bijvoorbeeld: "Mij werd gezegd dat het me niet zou lukken, maar ik wilde het gewoon proberen. Ik had er geen ervaring mee en er was ook geen budget om een professionele filmende duiker het water in te sturen, dus moest ik wat anders bedenken. Ik bedacht me dat er sowieso veel professionele duikers aan het werk waren op het project en toen ben ik gaan uitzoeken wat de mogelijkheden waren.

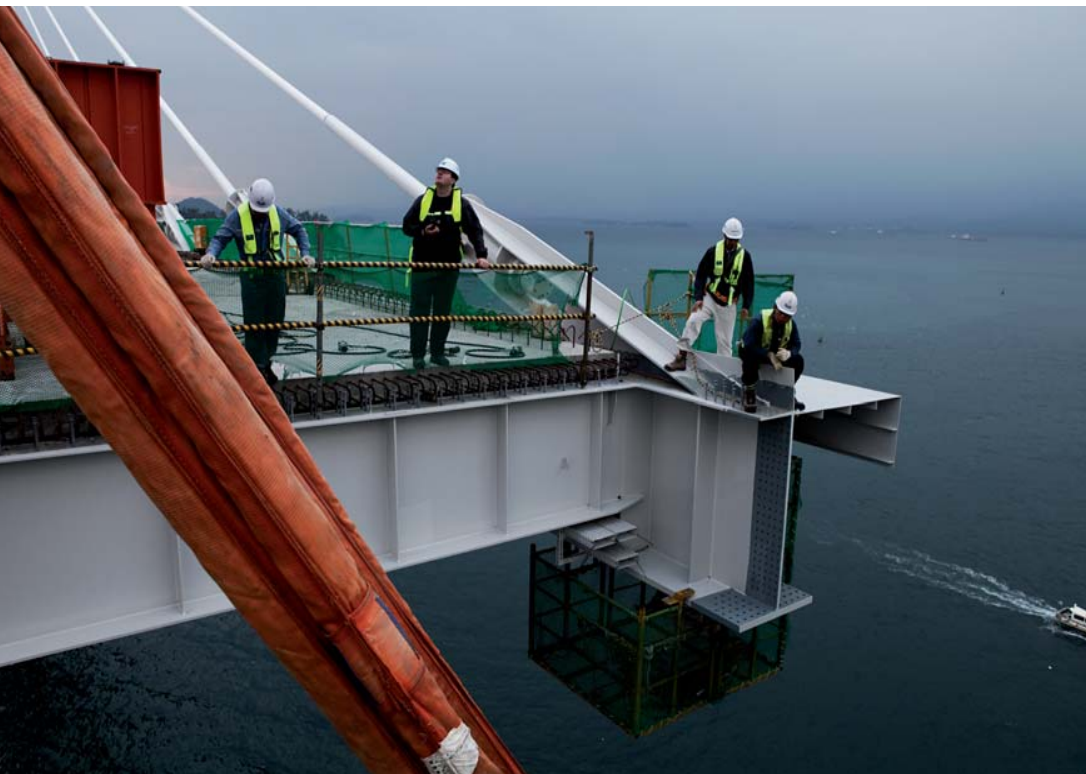

Mix on the move: Purchasers of a 32 or 48 input M7CL can do a pretty cool mix with the iPad®-App "StageMix". Even cooler is that we will send you an iPad 2 at no-charge*. While stocks last ... **

* See details about the receipt of the iPad at: www.yamahacommercialaudio.com/ca/germany/ipad. Apple is not a participant in this promotion. The promotion takes part in: Germany, Netherlands, Belgium, Luxembourg, Switzerland, Austria, Slovenia, Hungary, Romania, Slovakia, Czech Republic, Poland, Lithuania, Latvia, Estonia. ** Promotion runs through October 31, 2011.

We hadden een kleine Sony EX1 HD-camera. Via internet heb ik daar in Amerika een Equinox HD10 onderwaterbehuizing bij besteld, die ik rechtstreeks in mijn Koreaanse hotel heb laten bezorgen. Toen stond er dus ineens zo'n bouwpakket op mijn kamer. De Amerikaanse oplader werd in het Aziatische stopcontact direct opgeblazen, waardoor de monitor het niet meer deed. Uiteindelijk hebben we dat weer allemaal gefixt. Daarnaast sloopte ik bewust de helft van het binnenwerk, zodat de duikers niet meer aan het diafragma, de zoom of de focus konden zitten. Ik maakte alle instellingen boven water. De duikers mochten vervolgens niet zoomen, maar alleen met hun lichaam bewegen en op de record knop drukken. Zo zijn we het gaan proberen. De eerste keer zat ik te donker qua instellingen, maar daarna ging het goed. Op die manier ben je op locatie dingen aan het proberen."

Fysieke grenzen

De afgelopen jaren beheerste het project het leven van Marijke de Schepper. "Ik ben in totaal bijna zeven maanden daar geweest. Dan wordt het zo'n beetje een tweede thuis. Mijn ouders hebben zich regelmatig afgevraagd waar die dochter van ze nou toch mee bezig was. Ik zat bovendien in een echte mannenwe-

reld, waarin ik letterlijk als enige vrouw rondliep. Ook vrienden begrepen het pas écht toen ze het eindresultaat zagen. Je hebt er anders als buitenstaander geen goed beeld van." Zelf heeft ze ook momenten gehad waarop ze zich afvroeg waar ze in hemelsnaam aan begonnen was. "De kou en vermoeidheid, daar kon ik zelf wel tegen. Als ik de adrenaline in mijn lijf heb stromen, dan ben ik op dat gebied best een bikkelaar. Maar soms duurde het wel héél lang. Als bij de werklui iets tegenzat op zee, dan gingen zij of de volgende shift net zo lang door tot het goed was. Een operatie duurde dan ineens meer dan dertig uur en dan moest je op zo'n ponton in een hoekje soms ergens een uurtje proberen te slapen, voor zover dat gaat." Voor de (Nederlandse) crewleden gold uiteraard hetzelfde. De Schepper: "Die hebben me weleens lichtelijk gehaat hoor. Maar met name de laatste crew, geluidsman Misha Buwalda en prijswinnend cameraman Joris Hentenaar, liet zich niet gek maken. Die jongens sliepen zo ergens een uurtje op de grond als het moest en gingen daarna door tot het einde van de operatie. We hielden als team bij elkaar de spirit erin. Dat heb je ook nodig hoor. Je moet mensen vinden die ook die kick voelen als de grenzen van het fysieke worden opgezocht. Je hebt bijvoorbeeld ook je eten niet altijd wan-

ner jij dat wilt, aangezien dat met een boot gebracht moet worden. Het zijn basisomstandigheden die je leuk moet vinden, anders trek je het niet."

Spannend

In het begin was het volgens De Schepper een kwestie van wennen aan het werken in Korea: "Je zit in een compleet andere cultuur, tussen 120 mannen. Ik werd wel snel geaccepteerd, maar in het begin ben je toch 'die tante die een beetje komt filmen'. Dat moet je zien om te vormen, tot je een wezenlijk onderdeel wordt en je ook overal bij mag zijn. Dat kost tijd. De bouwers waren namelijk ook bezig met iets dat ze nog nooit gedaan hadden en daarbij kunnen ze niet gebruiken dat wij in de weg lopen of ons niet aan de veiligheidsregels houden. Voor hen was het spannend." Spannend was het voor De Schepper ook. "Vooraf had ik wel een beeld, maar het werd steeds omvangrijker. Eerst volgde ik alleen het Nederlandse team bij het afzinken van het eerste tunneldeel. National Geographic wilde vervolgens dat ik ook de bouw van de twee bruggen nog voor een deel erbij zou coveren. Daarnaast had je nog het al het productionele geregeld met de autoriteiten en partijen als Strukton en Daewoo. Bovendien registreerde ik dus de hele

boel en was ook het hele traject met contractuele en juridische zaken met 'Amerika' bijzonder complex. Het werd gewoon een wereldproductie...echt gigantisch!"

Postproductie

De periode van postproductie werd al even spannend. De documentaire stond namelijk al heel snel in het uitzendschema van National Geographic, waardoor hij sneller af moest zijn dan verwacht. "Mijn postproductietijd werd daardoor ineens twee maanden korter", legt De Schepper uit. "De offline editing vond plaats in Londen, gedurende ongeveer 22 dagen. Je redt het dan allemaal net door 's nachts af en toe door te trekken. Die laatste maanden waren daardoor behoorlijk killing. Het materiaal ging eerst naar Orlando, waar mijn coproducente zat. Daar werd het gecheckt en gedigitaliseerd naar offline kwaliteit, waarna het naar de studio in Londen ging. Na de offline zou de online in Florida gebeuren, maar er liep daar iets mis in de planning en ik vertrouwde het niet helemaal. Ik wilde een postproductie huis dat me het vertrouwen kon geven dat het allemaal binnen de deadline zou lukken. Dus heb ik op het laatste moment de online naar Condor in Amsterdam gehaald. Ik verwachtte problemen in het herdigitaliseren omdat we materiaal van veel verschillende dragers hadden en wilde er daarom de hele tijd bovenop zitten. Vooral in Londen was dat ook nodig, want met meer dan 110 uur materiaal met ook nog eens veel Nederlands en Koreaans gesproken tekst erin is het voor een editor in zo'n korte tijd onmogelijk om daar zelf mee aan de slag te gaan. Dan wordt het in elkaar geramd en zitten er uiteindelijk fouten in. Ik wilde er daarom zelf bij zijn."

Niet te beseffen

De eerste reactie die De Schepper kreeg, kwam vanuit het National Geographic hoofdkantoor in Washington. "Alle montage versies die je maakt, worden daar door de vice president of production beoordeeld. Hij vond gelukkig al vanaf de eerste versie dat de film op de goede weg zat. Hij gaf vooral adviezen en gerichte commentaren om het beter te maken voor een internationaal publiek. Dat 'ie meteen door mocht naar de volgende fase, gaf echt weer een boost." Het kwam uiteindelijk helemaal goed met de productie. "Maar het is nog altijd moeilijk te realiseren wat het nu echt inhoudt", aldus De Schepper. "Als ik kijk op bijvoorbeeld de Russische website van National Geographic, dan zie ik gewoon mijn productie staan. Zelfs in een land als Afghanistan komt 'ie op televisie. In totaal wordt 'ie in meer dan 140 landen uitgezonden, dat is gewoon niet te beseffen. In Nederland wordt 'ie tot en met januari in totaal zestien keer uitgezonden. Zulke cijfers zijn wel echt kicken hoor."

Trots

Het maken van 'Korean Superlink' is een ervaring geweest die De Schepper nooit meer zal vergeten: "Dit kun je nergens kopen of leren. Niemand in Nederland kon me ook advies geven over wat ik moest doen in bepaalde situaties. Dan ging ik maar op mijn gevoel af. Sommige dingen zou ik nu misschien anders gedaan hebben, maar ik hoop in ieder geval dat ik met de opgedane kennis verder kan gaan." En over het gevoel dat overheerst wanneer ze terugkijkt op dit project: "Ik ben heel trots. Het is heel spannend geweest, niet echt goed voor de gezondheid, maar ik ben voornamelijk trots op hoe ik ervoor geknocht heb en dat het uiteindelijk geslaagd is. Ik ben blij met het eindresultaat en met het lef dat ik op bepaalde momenten gehad heb om door te gaan. Ik heb gewoon een wereldproductie neergezet, grotendeels in mijn eentje. Dat had ik tien jaar geleden niet verwacht natuurlijk en eerlijk is eerlijk: ook tussendoor zijn er best momenten geweest waarop ik dacht dat ik het einde niet zou halen. Maar goed, het resultaat is er naar en daar kan ik alleen maar trots op zijn."

ACTION.

SENNHEISER MKH 8060 CONDENSOR MICROPHONE

Capturing the right moment - No matter if it is a feature film or a documentary, the new MKH 8060 adds perfect sound to your exciting pictures.

Its excellent directivity and lobar pick-up pattern ensure a crystal clear and natural sound recording in the studio and especially on outdoor shootings. Wind noise is reduced to a minimum and due to its high frequency circuit it is extremely weather-proof.

Part of the flexible MKH 8000 series, just add the MZD 8000 and it is a digital mic.

www.sennheiser.nl

 SENNHEISER